

Súd: Krajský súd Prešov
Spisová značka: 10Co/70/2019
Identifikačné číslo súdneho spisu: 8119200949
Dátum vydania rozhodnutia: 17. 09. 2020
Meno a priezvisko sudcu, VSÚ: JUDr. Marek Kohút
ECLI: ECLI:SK:KSPO:2020:8119200949.1

ROZSUDOK V MENE SLOVENSKEJ REPUBLIKY

Krajský súd v Prešove v senáte zloženom z predsedu senátu JUDr. Mareka Kohúta a sudcov JUDr. Andreja Radomského a JUDr. Anny Ilčinovej, v spore žalobcu: D. Q., V.. X.XX.XXXX, P. R. X, XXX XX Y., zastúpeného JUDr. Igorom Šafrankom, advokátom, so sídlom Sovietskych hrdinov 163/66, 089 01 Svidník, IČO: 31954448, proti žalovanému: Home Credit Slovakia, a.s., so sídlom Teplická 7434/147, 921 22 Piešťany, IČO: 36 234 176, zastúpenému: Advokátska kancelária GOLIAŠOVÁ GABRIELA s. r. o., so sídlom 1. mája 173/11, 911 01 Trenčín, IČO: 47 234 679, o vydanie bezdôvodného obohatenia a určenie neprijateľnosti zmluvných podmienok, o odvolaní žalobcu proti rozsudku Okresného súdu Prešov č.k. 32Csp/9/2019-73 z 17.7.2019, takto

rozhodol:

Potvrdzuje rozsudok súdu prvej inštancie v jeho napadnutej časti, t.j. vo výroku, ktorým žalobu o vydanie bezdôvodného obohatenia zamietol, ako aj vo výroku o trovách konania.

Žalovaný má proti žalobcovi nárok na náhradu trov odvolacieho konania v rozsahu 100 %.

odôvodnenie:

1. Napadnutým rozsudkom súd prvej inštancie žalobu o vydanie bezdôvodného obohatenia zamietol. Určil, že zmluvná podmienka uvedená v úverových zmluvných podmienkach spoločnosti Home Credit Slovakia, a.s. k Úverovej zmluve č. XXXXXXXXXXXX zo dňa 23.2.2012 v § 7 Hlavy 5 Podmienky splácania úveru, je neprijateľnou zmluvnou podmienkou. Určil, že zmluvná podmienka uvedená v úverových zmluvných podmienkach spoločnosti Home Credit Slovakia, a.s. k Úverovej zmluve č. XXXXXXXXXXXX zo dňa 23.2.2012 v § 1 Hlavy 18 Sankcie účtované v dôsledku omeškania klienta, je neprijateľnou zmluvnou podmienkou. Určil, že zmluvná podmienka uvedená v úverových zmluvných podmienkach spoločnosti Home Credit Slovakia, a.s. k Úverovej zmluve č. XXXXXXXXXXXX zo dňa 23.2.2012 v § 2 Hlavy 18 Sankcie účtované v dôsledku omeškania klienta, je neprijateľnou zmluvnou podmienkou. O trovách konania rozhodol tak, že stranám sporu náhradu trov konania nepriznal.

2. Žalobu v časti o vydanie bezdôvodného obohatenia súd prvej inštancie zamietol z dôvodu neunesenia dôkazného bremena o vzniku a výške bezdôvodného obohatenia na strane žalovaného. Poukázal na to, že je vecou strán sporu tvrdiť skutočnosti a označiť dôkazy na preukázanie svojich skutkových tvrdení. Povinnosťou strán je označiť dôkazy na preukázanie svojich tvrdení. Dôkazným bremenom sa rozumie procesná zodpovednosť strany sporu za to, že za konania neboli preukázané jeho tvrdenia, že z toho dôvodu muselo byť rozhodnuté o veci samej v jeho neprospech. Dôkazné bremeno určitých skutočností leží na tom účastníkovi konania, ktorý z existencie týchto skutočností vyvodzuje pre seba priaznivé právne dôsledky; ide o toho účastníka, ktorý existenciu týchto skutočností tiež tvrdí.

3. V danom prípade žalobca síce tvrdil, že na strane žalovaného došlo k bezdôvodnému obohateniu, ktoré si uplatnil „v minimálnej výške 200,- eur“, no na preukázanie svojich tvrdení nepredložil žiadny

dôkaz. Základným predpokladom, aby bolo možné uvažovať o vzniku práva na vydanie plnenia z bezdôvodného obohatenia, je, že vôbec došlo k nejakému plneniu zo strany osoby, ktorá tvrdí existenciu svojho oprávnenia, voči osobe, ktorá sa mala na jej úkor obohatiť. Jedná sa o bezpodmienečnú požiadavku - bez existencie plnenia neprichádza do úvahy vznik zodpovednostného právneho vzťahu z bezdôvodného obohatenia. V danom prípade však žalobca nepreukázal, že žalovanému nad rámec poskytnutého úveru vo výške 1.500,- eur plnil a kedy sa tak stalo. Žalobca ani len nešpecifikoval, vrátenia akých plnení sa od žalovaného domáha. Preto aj po prípadnom posúdení predmetného úveru za bezúročný a bez poplatkov z dôvodu absencie obligatórných náležitostí v zmysle § 9 ods. 2 Zákona o spotrebiteľských úveroch, nebolo by možné žalobe o vydanie bezdôvodného obohatenia vyhovieť. Ak by súd priznal žalobcovi ním požadované bezdôvodné obohatenie (hoci podľa neho ide o minimálnu sumu bezdôvodného obohatenia 200,- eur), priznal by plnenie, ktoré nemal ničím preukázané. Potvrdenie žalovaného zo dňa 2.2.2018 nepreukazuje, akú sumu a kedy žalobca žalovanému nad sumu poskytnutého úveru skutočne uhradil. Preto z dôvodu neunesenia dôkazného bremena súd žalobu o vydanie bezdôvodného obohatenia zamietol.

4. Žalobe v časti o určenie neprijateľnosti zmluvných podmienok súd prvej inštancie vyhovel okrem iného aj s poukazom na to, že totožné zmluvné podmienky boli v minulosti vyhlásené za neprijateľné (napr. rozsudok Okresného súdu Prešov sp. zn. 16C/15/2015 zo dňa 1.10.2015, rozsudok Okresného súdu Prešov sp. zn. 29Csp/30/2016 zo dňa 15.8.2018, rozsudok Okresného súdu Prešov sp. zn. 9C/137/2016 zo dňa 3.10.2016 a sp. zn. 9C/34/2015 zo dňa 3.9.2015).

5. O trovách konania bolo rozhodnuté na základe § 255 CSP a § 262 CSP, pričom vzhľadom k tomu, že v konaní o určenie neprijateľnosti zmluvných podmienok mal úspech žalobca a v konaní o vydanie bezdôvodného obohatenia mal úspech žalovaný, súd stranám sporu náhradu trov konania nepriznal.

6. Proti rozsudku v jeho zamietajúcej časti vrátane výroku o trovách konania v zákonnej lehote podal odvolanie žalobca a navrhol, aby odvolací súd v tejto časti rozsudok zrušil a vec vrátil súdu prvej inštancie na ďalšie konanie.

7. Odvolanie odôvodnil ustanovením § 365 ods. 1 písm. f) CSP, t.j. že súd prvej inštancie dospel na základe vykonaných dôkazov k nesprávnym skutkovým zisteniam a ustanovením § 365 ods. 1 písm. h) CSP, t.j. že rozhodnutie súdu prvej inštancie vychádza z nesprávneho právneho posúdenia veci.

8. Namietal, že bezdôvodného obohatenia sa domáha z dôvodu bezúročnosti a bezpoplatkovosti spotrebiteľského úveru, z dôvodu chýbajúcich predpísaných náležitostí zmluvy, pričom súd prvej inštancie sa zisťovaniu, či úver je bezúročný a bezpoplatkový, vôbec nezaoberal. Ak by sa týmito dôvodmi, pre ktoré má byť úver bezúročný a bezpoplatkový zaoberal, dospel by k záveru, že úver je bezúročný a bezpoplatkový. Ak mu podľa zmluvy bol poskytnutý úver vo výške 1.500,- eur a celková čiastka na zaplatenie predstavovala sumu 2.503,20 eur a žalovaný listom z 2.2.2018 potvrdil, že všetky pohľadávky z úveru sú k tomuto dňu vyrovnané, tak už len z tohto vyplýva, že sa žalovaný obohatil o sumu 1.003,20 eur. Súd mal trvať na tom, aby žalovaný predložil platobnú históriu splácania úveru. Úvahy súdu prvej inštancie o dôkaznej povinnosti považoval za mylné. Rovnako za mylný považoval názor, že žalovaný nemusí predložiť listiny, ktoré má v držbe. Podľa § 189 CSP, súd môže uložiť tomu, kto má vec potrebnú na zistenie skutkového stavu, aby ju predložil. Súd môže túto edičnú povinnosť uložiť tak stranám sporu, ako aj tretím osobám. Nesplnenie povinnosti je možné sankcionovať uložením poriadkovej pokuty. Inštitút edičnej povinnosti môže slúžiť na kompenzáciu informačného deficitu procesnej strany v prípade, keď je takýto postup dôvodný, pričom takýto postup je dôvodný vždy v spotrebiteľských právnych vzťahoch, keď sa veriteľ bezdôvodne obohatí na úkor spotrebiteľa. Navyiac podľa § 295 CSP súd môže vykonať aj tie dôkazy, ktoré spotrebiteľ nenavrhol, ak je to nevyhnutné pre rozhodnutie vo veci. Súd aj bez návrhu obstará, alebo zabezpečí taký dôkaz.

9. Nesprávny je aj výrok o trovách konania, nakoľko vychádza z akéhosi započítania úspechu a neúspechu, ale rôznych vecí, spojených do jednej žaloby. Ide o jednu vec, o vydanie bezdôvodného obohatenia a o tri veci, o určenie neprijateľnosti zmluvných podmienok. V každej z týchto samostatných vecí malo byť rozhodnuté samostatne aj o náhrade trov konania.

10. Žalovaný sa k podanému odvolaniu nevyjadril.

11. Odvolací súd prejednal vec podľa § 378 ods. 1 CSP a nasl., a to bez nariadenia odvolacieho pojednávania (§ 385 ods. 1 CSP a contrario) a zistil, že odvolanie žalobcu nie je dôvodné.

12. V odvolacom konaní výroky rozsudku o určení neprijateľnosti zmluvných podmienok napadnuté neboli, v odvolacom konaní preto preskúmané neboli, a ako také nadobudli právoplatnosť (§ 367 ods. 2 CSP).

13. Súd prvej inštancie vykonal vo veci dokazovanie v potrebnom rozsahu, na základe ktorého správne zistil skutkový stav a vo veci aj správne rozhodol. Skutkové zistenia súdu prvej inštancie zodpovedajú vykonanému dokazovaniu a odôvodnenie rozhodnutia má podklad v zistení skutkového stavu. Na týchto správnych skutkových zisteniach súdu prvej inštancie nič sa nezmenilo ani v štádiu odvolacieho konania, nemožno mať pochybnosti o správnosti právneho posúdenia prejednávanej veci súdom prvej inštancie a neboli zistené žiadne vady, ktoré by mohli mať za následok nesprávne rozhodnutie vo veci.

14. Bezdôvodným obohatením podľa § 451 ods. 2 OZ je majetkový prospech získaný plnením bez právneho dôvodu, plnením z neplatného právneho úkonu alebo plnením z právneho dôvodu, ktorý odpadol, ako aj majetkový prospech získaný z nepoctivých zdrojov.

15. Predmet bezdôvodného obohatenia sa musí vydať tomu, na úkor koho sa získal. Musí sa vydať všetko, čo sa nadobudlo bezdôvodným obohatením. Ak to nie je dobre možné, najmä preto, že obohatenie spočívalo vo výkonoch, musí sa poskytnúť peňažná náhrada (§ 456 prvá veta, § 458 ods. 1 OZ).

16. Účelom citovanej právnej úpravy je predovšetkým zabrániť vzniku bezdôvodného obohatenia na úkor iného, ak však už bezdôvodné obohatenie vzniklo, právna úprava zabezpečuje povinnosť jeho vydania. Povinným (zodpovedným subjektom) na vydanie bezdôvodného obohatenia je ten, kto sa bezdôvodne obohatil. Oprávneným subjektom, v prospech ktorého sa vydanie takéhoto obohatenia má uskutočniť, je ten, na úkor koho bezdôvodné obohatenie vzniklo. Dôkazné bremeno existencie o výške bezdôvodného obohatenia znáša postihnutý (rozsudok Najvyššieho súdu SR sp. zn. 6Obdo 16/2008 zo dňa 16. decembra 2008).

17. Občiansky zákonník v ust. § 458 ods. 1 určuje spôsob, ako aj rozsah povinnosti toho, kto neoprávnene získal majetkový prospech, a to tak, že musí vydať všetko, čo bolo neoprávnene získané. Povinnosť vydať všetko, čo sa neoprávnením získalo, treba teda splniť tak, aby sa po jej splnení obnovil pôvodný stav, alebo aby vznikol stav, ktorý je ekonomicky rovnocennou náhradou pôvodného stavu. Rozhodujúce je, aký majetkový prospech mal povinný v čase jeho vzniku, lebo podľa ust. § 458 ods. 1 OZ sa musí vydať všetko, čo bolo neoprávnene získané. Za bezdôvodné obohatenie nie je možné považovať akýkoľvek prospech, ale iba ten prospech, ktorým obohatený buď zvýšil svoj majetkový stav, alebo o ktorý sa jeho majetkový stav nezmenšil.

18. Žalobca výšku bezdôvodného obohatenia v spore nepreukázal. Tvrdil, že sa mu nezachovali doklady o platbách, preto bezdôvodné obohatenie žiadal v minimálnej výške 200,- eur s tým, aby súd od žalovaného vyžiadal oznámenie, koľko na úvere celkovo zaplatil a predloženie kompletnej platobnej histórie predmetného úveru. Žalobca považoval za podložené svoje tvrdenia o tom, že žalovanému splatil celú ním požadovanú sumu úveru, a teda plnil v celkovej výške 2.503,20 eur.

19. Preskúmaním úverovej zmluvy uzatvorenej medzi stranami sporu odvolací súd zistil, že v zmluve bola celková čiastka splatná spotrebiteľom ustálená na sumu 2.503,20 eur, pričom sám žalobca v podanej žalobe uvádza, že vynásobením počtu splátok 48 x 56,10 eur je zrejmé, že mal zaplatiť na úver celkovo 2.692,80 eur. Vychádzajúc z uvedeného, zostalo sporné, akú sumu úveru žalobca žalovanému vlastne uhradil. Ak podľa zmluvy celková čiastka splatná spotrebiteľom bola ustálená na sumu 2.503,20 eur, prepočítaním počtu splátok 48 vo výške 56,10 eur žalobca mohol zaplatiť čiastku 2.692,80 eur, pričom v Prehlásení Združenia na ochranu občana spotrebiteľa HOOS z 2.3.2018 je uvedené, že uhradil 2.503,20 eur. Napriek tomu však žiadny doklad preukazujúci úhradu splátok, príp. poskytnutie iných plnení v prospech žalovaného nepredložil, teda ako správne ustálil prvoinštančný súd, v konaní nebolo možné ustáliť, či a v akej výške bezdôvodné obohatenie žalovanému na úkor žalobcu vlastne vzniklo.

20. Žalobca žiadal vydať bezdôvodné obohatenie aspoň v minimálnej výške 200,- eur. Uviedol, že keďže sa žalovaný na jeho úkor obohatil o 1.003,20 eur, tak sa musel obohatiť aj o žalovanú sumu 200,- eur. K tomu je potrebné uviesť, že v spore nie je možné vychádzať z predpokladaných skutočností alebo skutočností, ktoré sa sice javia ako logické a pravdivé, avšak nie sú podložené. Zákon určuje dôkazné bremeno ako procesnú zodpovednosť strany za výsledok konania, pokiaľ je určovaný výsledkom vykonaného dokazovania. Zmyslom dôkazného bremena je umožniť súdu rozhodnúť o veci samej v takých prípadoch, keď určitá skutočnosť významná podľa hmotného práva pre rozhodnutie o veci nemohla byť preukázaná, a teda keď výsledky hodnotenia dôkazov neumožňujú súdu prijať záver ani o pravdivosti tvrdenia tejto skutočnosti, ani o tom, že by bola nepravdivá. Dôkazné bremeno ohľadom určitých skutočností leží teda na tej strane sporu, ktorá existenciu týchto skutočností tiež tvrdí. Strana sporu, ktorá tvrdí určitú negatívnu skutočnosť, nenesenie ohľadne tejto skutočnosti dôkazné bremeno; pri popretí tohto protistranou, táto sama ponese dôkazné bremeno ohľadne svojho pozitívneho tvrdenia. Dôsledkom toho, že tvrdenie účastníka preukázané nebolo, je nepriaznivé rozhodnutie pre toho účastníka konania, ktorý dôkazné bremeno neunesol a svoje tvrdenia nepreukázal.

21. V preskúmvanej veci nebolo potrebné preukazovať iba to, že sa žalovaný na úkor žalobcu bezdôvodne obohatil, ale vzhľadom na to, že žalobca požadoval bezdôvodné obohatenie vydať, bolo jeho povinnosťou preukázať i to, o akú sumu sa majetková sféra žalovaného na úkor žalobcu zväčšila, teda skutočný rozsah toho, o koľko sa majetkový prospech žalovaného na úkor žalobcu zvýšil, a teda či sa zvýšil aspoň o ním požadovanú sumu 200,- eur. Skutočnosti navodzujúce žalované právo musí tvrdiť žalobca, zatiaľ čo okolnosti toto právo vylučujúce sú záležitosťou žalovaného. Žalovaný je povinný tvrdiť a preukazovať skutočnosti, ktoré právo žalobcu vylučujú, zatiaľ čo žalobca je v zásade povinný tvrdiť a preukazovať skutočnosti, ktoré opodstatňujú jeho tvrdené alebo porušené právo, resp. právom chránený záujem. Súd totiž nemôže hľadať odpoveď na pre vec rozhodujúce skutočnosti z dohadov a predpokladov, a pokiaľ by i uveril tvrdeniu žalobcu, bez predloženia potrebných dôkazov by zostalo neozrejmým, na základe akých vykonaných dôkazov, skutkových zistení by súd k takémuto záveru dospel. Bolo by v rozpore so zásadou rovnosti zbraní, rovnosti strán sporu nútiť druhú stranu, aby predkladala dôkazy na podporu tvrdení protistrany, teda dôkazy, ktoré sú výlučne v jej neprospech. Nemožno sa preto stotožniť s argumentáciou žalobcu, že súd mal od žalovaného zabezpečiť predloženie kompletnej platobnej histórie predmetného úveru, keď navyše žalobcovi ako účastníkovi zmluvného vzťahu so žalovaným nič nebránilo v tom, aby si platobnú históriu úveru od žalovaného zabezpečil sám. Žalobca v tomto smere žiadne úsilie nevyvinul.

22. Odvolací súd pripomína, že súd nemusí dať odpoveď na všetky otázky nastolené stranami sporu, ale len na tie, ktoré majú pre vec podstatný význam, prípadne dostatočne objasňujú skutkový a právny základ rozhodnutia bez toho, aby zachádzali do všetkých detailov sporu uvádzaných účastníkmi konania (I. ÚS 241/07). Rovnako Európsky súd pre ľudské práva (ďalej len „ESLP“) pripomenul, že súdne rozhodnutia musia v dostatočnej miere uvádzať dôvody, na ktorých sa zakladajú (Garcia Ruiz c. Španielsku z 21. januára 1999). Judikatúra ESLP teda nevyžaduje, aby na každý argument strany bola daná odpoveď v odôvodnení rozhodnutia. Ak však ide o argument, ktorý je pre rozhodnutie rozhodujúci, vyžaduje sa špecifická odpoveď práve na tento argument (Georiadis c. Grécko z 29. mája 1997, Higgins c. Francúzko z 19. februára 1998). Z práva na spravodlivú súdnu ochranu vyplýva aj povinnosť súdu zaoberať sa účinne námietkami, argumentmi a návrhmi na vykonanie dôkazov strán s výhradou, že majú význam pre rozhodnutie (Kraska c. Švajčiarsko z 29. apríla 1993, II. ÚS 410/06).

23. Ostatnými odvolacími námietkami žalobcu sa odvolací súd bližšie nezaoberal, pretože z podaného odvolania nevyplývajú žiadne konkrétne skutočnosti, pre ktoré by odvolateľ mohol tieto námietky relevantne uplatniť.

24. Správne preto postupoval súd prvej inštancie pokiaľ žalobu žalobcu v časti o vydanie bezdôvodného obohatenia zamietol. So zreteľom na to, že správny je aj výrok napadnutého rozsudku o trovách konania, keď sa nemožno stotožniť s argumentáciou žalobcu, že súd mal o trovách rozhodovať jednotlivito o každom uplatnenom nároku, nakoľko o trovách konania súd rozhoduje komplexne jedným výrokom po vyhodnotení pomeru úspechu resp. neúspechu strán sporu v konaní, a nie jednotlivito o každom uplatnenom nároku, ako sa mylne domnieva žalobca, odvolací súd postupom podľa § 387 ods. 1 CSP rozsudok súdu prvej inštancie v jeho napadnutej časti t.j. vo výroku, ktorým žalobu o vydanie bezdôvodného obohatenia zamietol, ako aj vo výroku o trovách konania ako vecne správny potvrdil.

25. O trovách odvolacieho konania bolo rozhodnuté podľa § 396 ods. 1 CSP a § 255 ods. 1 CSP, podľa ktorého žalovaný ako sporová strana, ktorá mala v odvolacom konaní plný úspech, má nárok na náhradu trov tohto štádia konania proti žalobcovi, ktorý v odvolacom konaní úspech nemal. Výšku týchto trov ustáli postupom podľa § 262 ods. 2 CSP súd prvej inštancie po právoplatnosti tohto rozhodnutia odvolacieho súdu samostatným uznesením, ktoré vydá súdny úradník.

26. Toto rozhodnutie prijal senát Krajského súdu v Prešove pomerom hlasov 3 : 0.

Poučenie:

Proti tomuto rozsudku nie je odvolanie prípustné.

Proti rozhodnutiu odvolacieho súdu je prípustné dovolanie, ak to zákon pripúšťa (§ 419 CSP).

Dovolanie je prípustné proti každému rozhodnutiu odvolacieho súdu vo veci samej, alebo ktorým sa konanie končí, ak:

- a) sa rozhodlo vo veci, ktorá nepatrí do právomoci súdov,
- b) ten, kto v konaní vystupoval ako strana nemal procesnú subjektivitu,
- c) strana nemala spôsobilosť samostatne konať pred súdom v plnom rozsahu a nekonal za ňu zákonný zástupca, alebo procesný opatrovník,
- d) v tej istej veci sa už prv právoplatne rozhodlo, alebo v tej istej veci sa už prv začalo konanie,
- e) rozhodoval vylúčený sudca, alebo nesprávny obsadený súd,
- f) súd nesprávnym procesným postupom znemožnil strane, aby uskutočňovala jej patriace procesné práva v takej miere, že došlo k porušeniu práva na spravodlivý proces (§ 430 CSP).

Dovolanie je prípustné proti rozhodnutiu odvolacieho súdu, ktorým sa potvrdilo alebo zmenilo rozhodnutie súdu prvej inštancie, ak rozhodnutie odvolacieho súdu záviselo od vyriešenia právnej otázky:

- a) pri ktorej riešení sa odvolací súd odklonil od ustálenej rozhodovacej praxi dovolacieho súdu,
- b) ktorá v rozhodovacej praxi dovolacieho súdu ešte nebola vyriešená,
- c) je dovolacím súdom rozhodovaná rozdielne.

Dovolanie v prípadoch uvedených v ods. 1 nie je prípustné, ak odvolací súd rozhodol o odvolaní proti uzneseniu podľa § 357 písm. a) až n) (§ 421 ods. 1, 2 CSP).

Dovolanie podľa § 421 ods. 1 nie je prípustné ak:

- a) napadnutý výrok odvolacieho súdu o peňažnom plnení neprevyšuje desať násobok minimálnej mzdy; na príslušenstvo sa neprihliada,
- b) napadnutý výrok odvolacieho súdu o peňažnom plnení v sporoch s ochranou slabšej strany neprevyšuje dvojnásobok minimálnej mzdy; na príslušenstvo sa neprihliada,
- c) je predmetom dovolacieho konania, len príslušenstvo, pohľadávky a výška príslušenstva v čase začatia dovolacieho konania neprevyšuje sumu podľa písm. a) a b).

Na určenie výšky určenie minimálnej mzdy v prípadoch uvedených v ods. 1 je rozhodujúci deň podania žaloby na súde prvej inštancie (§ 422 ods. 1, 2 CSP). Dovolanie môže podať strana, v ktorej neprospech bolo rozhodnutie vydané (§ 424 CSP). Dovolanie sa podáva v lehote dvoch mesiacoch od doručenia rozhodnutia odvolacieho súdu oprávnenému subjektu na súde, ktorý rozhodoval v prvej inštancii. Dovolanie je podané včas aj vtedy, ak bolo v lehote podané na príslušnom odvolacom, alebo dovolacom súde (§ 427 ods. 1,2 CSP).

V dovolaní sa popri všeobecných náležitostiach podania uvedie, proti ktorému rozhodnutiu smeruje, v akom rozsahu sa toto rozhodnutie napáda, z akých dôvodov sa rozhodnutie považuje za nesprávne a čoho sa dovolateľ domáha (§ 428 CSP).

Dovolateľ musí byť v dovolacom konaní zastúpený advokátom. Dovolanie a iné podania dovolateľa musia byť spísané advokátom.

Povinnosť podľa ods. 1 neplatí, ak je:

- a) dovolateľom fyzická osoba, ktorá má vysokoškolské právnické vzdelanie druhého stupňa,
- b) dovolateľom právnická osoba a jej zamestnanec, alebo člen, ktorý za ňu koná má vysokoškolské právnické vzdelanie druhého stupňa,
- c) dovolateľ v sporoch s ochranou slabšej strany podľa druhej hlavy tretej časti tohto zákona zastúpený osobou založenou, alebo zriadenou na ochranu spotrebiteľa, osobou oprávnenou na zastupovanie podľa predpisov o rovnakom zaobchádzaní a ochrane pred diskrimináciou, alebo odborovou organizáciou, a ak ich zamestnanec alebo člen, ktorý za ňu koná má vysokoškolské právnické vzdelanie druhého stupňa (§ 429 ods. 1, 2 CSP).

Rozsah v akom sa rozhodnutie napadá môže dovolateľ rozšíriť, len do uplynutia lehoty na podanie dovolania (§ 430 CSP).